

VIERING VAN DE ZONDAG IN DE MARANATHAKERK

zondag 11 maart 2018

4^e zondag in de Veertigdagen

Laetare – wees blij!

voorganger: ds. Martine Nijveld

Lezing uit het Evangelie: Johannes 6:1-10 (NBV 2004)

¹Daarna ging Jezus naar de overkant van het Meer van Galilea (ook wel het Meer van Tiberias genoemd).

²Een grote menigte mensen volgde hem, omdat ze gezien hadden welke wondertekens hij bij zieken deed. ³Jezus ging de berg op, en ging daar met zijn leerlingen zitten. ⁴Het was kort voor het Joodse pesachfeest.

⁵Toen Jezus om zich heen keek en zag dat die menigte naar hem toe kwam, vroeg hij aan Filippus: 'Waar kunnen we brood kopen om deze mensen te eten te geven?' ⁶Hij vroeg dat om Filippus op de proef te stellen, want zelf wist hij al wat hij zou gaan doen. ⁷Filippus antwoordde: 'Zelfs tweehonderd denarie zou niet voldoende zijn om iedereen een klein stukje brood te geven.' ⁸Een van de leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zei: ⁹'Er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen – maar wat hebben we daaraan voor zo veel mensen?' ¹⁰Jezus zei: 'Laat iedereen gaan zitten.' Er was daar veel gras, en ze gingen zitten; er waren ongeveer vijfduizend mannen.

Lied 23c, vers 1 *'Mijn God, mijn herder, zorgt voor mij'*

Een paar woorden bij Johannes 6, vers 1-10

Die twee leerlingen, Filippus en Andreas,
we komen ze tegen op straat, in de politiek, in de kerk.
En misschien ook in onszelf...

Jezus kijkt om zich heen, als in dat kinderlied,
ziet een menigte komen en vraagt zich af hoe hen te voeden.
Hij vraagt het aan zijn leerlingen, stimuleert hen om verantwoordelijkheid te nemen.

Filippus ziet het niet zitten:
de problemen zijn te groot, we hebben zelfs niet genoeg om
iedereen een klein beetje te geven.
Er komt zoveel op ons af. En we hebben te weinig middelen.
Hij ziet geen reële mogelijkheid om iets aan het tekort te doen.

Een andere leerling, Andreas, ziet wel
die jongen staan met de vijf broden en de twee vissen,
maar zet hem ook meteen weer weg: wat zou het uit kunnen halen?
Wat hebben we daaraan voor zoveel mensen?

Jongen, lezen we, jongetje staat er zelfs, een knechtje,
een kleine knecht, een kleine dienaar.
En Andreas lijkt hem met zijn woorden nog kleiner te maken:
wat stelt wat hij te brengen heeft voor, vijf broden, twee vissen,
wat heeft het te betekenen.
De gave van de kleine jongen: van tafel geveegd, weggewuifd. Niets is het...
We moeten reëel zijn. Het haalt niets uit. Een druppel op een gloeiende plaat.
(...)

Jezus is met zijn leerlingen onderweg.
Net als wij op weg naar Pasen.
En als je je afvraagt wáár zij zijn op deze weg, dan hoor je twee woorden,
die de locatie aanduiden: berg en gras.

Het gras verbindt ons met psalm 23,
die we in dit deel van de dienst als een soort van rode draad zingen...
Hij zal mij geleiden naar grazige weiden, zingt een andere versie,
we horen van het frisse gras, een groene streek, een vette weide, een groen land...
Het gras als beeld van het goede land,
waar we naar op weg zijn.
Waar God met de mensen heen wil.

En als Jezus de mensen laat zitten in het gras, dan groeit de spanning.
Komt het dan eindelijk – dat goede land van God?

We moeten reëel zijn, zeggen de leerlingen. Kritisch, sceptisch zijn ze.
We kunnen niet zoveel doen.
Maar Jezus doet het poortje open naar het visioen van psalm 23.
Niets dat mij ontbreekt, zingt die psalm.
Wat zal hij doen?

De andere locatie, die Johannes noemt, is de berg.
Jezus is op de berg gekomen en er met zijn leerlingen gaan zitten.
Hij zit er als een leraar, als Mozes, als rabbi, de leerlingen
aan zijn voeten.
De berg als leer-locatie.

Zullen ze er iets leren waar ze ook wat mee kunnen in hun werkelijkheid?
Waar ze wat aan hebben?

Lied 23c, vers 2

Lezing uit het Evangelie (vervolg): Johannes 6:11-15

¹¹Jezus nam de broden, sprak het dankgebed uit en verdeelde het brood onder de mensen die er zaten. Hij gaf hun ook vis, zo veel als ze wilden. ¹²Toen iedereen volop gegeten had zei hij tegen zijn leerlingen: 'Verzamel nu de overgebleven stukken brood, zodat er niets verloren gaat.' ¹³Dat deden ze en ze vulden twaalf manden met wat overgebleven was van de vijf gerstebroden die men had gegeten. ¹⁴Toen de mensen het wonderteken dat hij gedaan had zagen, zeiden ze: 'Hij moet wel de profeet zijn die in de wereld zou komen.' ¹⁵Jezus begreep dat ze hem wilden dwingen om mee te gaan en hem dan tot koning zouden uitroepen. Daarom trok hij zich terug op de berg, alleen.

Lied 23c, vers 3

Een paar woorden bij Johannes 6:11-15

Ik stel me zo voor
dat dat jochie er nog steeds staat.
Het is een boeiende figuur in het verhaal.
Wie is hij?
Met vijf broden en twee vissen staat hij daar.
Daar zou je van alles over kunnen zeggen, onder andere dat
dat getal vijf vast en zeker verwijst naar de eerste vijf boeken van de bijbel,
de Tora, waarin de paden van gerechtigheid gewezen worden,
de weg naar leven en samenleven: heb lief, wees eerlijk, wees goed voor
de vreemdeling, hou van je medemens, zij of hij is als jij.
Hij heeft dus wel iets in handen, dat jochie, veel in handen, veel reikt hij aan.
Dit is het brood dat ons gegeven wordt.
Geschenk uit de hemel.

En van Johannes horen we dat daar op die berg
Jezus die jongen niet wegzet, niet wegwuift,
dat hij de gave van deze kleine dienaar niet kleineert,
maar dat hij dit brood neemt,
dankt, deelt, geeft...

Als de berg in de bijbel ook altijd
de plek is waar uitzicht is, waar je verder kunt zien,
zoals Mozes vanaf de berg zicht krijgt op het goede, het beloofde land,
dan zou het dus goed kunnen dat Jezus hier
zicht geeft op een andere, een ruimere manier van leven.
Een andere weg.
Zo kan het ook: danken en delen.

De cantate die we zo gaan horen,
vertolkt de dank.
De cantate brengt psalm 57 tot klinken,
een psalm waarin de loftrompet gestoken wordt
over Gods liefde,
genade die zo ver reikt als de hemel;
de trouw van de Ene reikt tot aan de wolken.

Vriendschap hemelhoog en wereldwijd...

Dat geschenk legt Jezus in de handen van de leerlingen.
In het vertrouwen dat zij, dat wij,
verantwoordelijk omgaan met wat ons in handen
gelegd wordt.

Het evangelie naar Johannes kun je lezen als een leerboek.
Op weg naar Pasen ontdekken de mensen om Jezus heen dat er
een andere manier van leven is.
Een andere logica, de logica van de hoop.

En dan is het mooi om in deze dienst
ook de maaltijd te vieren.
Leren, ervaren, beleven,
dat het om breken en delen gaat.

Lied 23c, vers 4

CANTATE *Mein Herz ist bereit (BuxWV 73),
Dieterich Buxtehude, bij psalm 57, vers 8-12*
Mein Herz ist bereit, Gott,
dass ich singe und lobe.
Wache auf, meine Ehre, wache auf.
Wohlauf, Psalter und Harfen wohlauf!
Früh will ich aufwachen.
Herr, ich will dir danken unter den Völkern,
ich will dir lobsingeln unter den Leuten.
Denn deine Gnade reichet so weit der Himmel
ist und deine Wahrheit, so weit die Wolken gehen.
Erhebe dich, Gott, über den Himmel
und deine Ehre über alle Welt.
Alleluia

Psalm 57:8-12 in de Nieuwe Bijbelvertaling:

⁸Mijn hart is gerust, o God,
mijn hart is gerust,

ik wil voor u zingen en spelen.

⁹Ontwaak, mijn ziel, ontwaak
met harp en lier,

ik wil het morgenrood wekken.

¹⁰U, Heer, zal ik loven onder de volken,
over u zingen voor alle naties.

¹¹Hemelhoog is uw liefde,
tot aan de wolken reikt uw trouw.

¹²Verhef u boven de hemelen, God,
laat uw glorie heel de aarde vervullen. Halleluja.

Lied 23c, vers 5